

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2007/162

BETREFT: Basisonderwijs: Reclame voor externen via de school.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 20.03.2007

1.2 Verzoeker

Directeur Basisschool.

1.3 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 20 maart 2007 en 16 april 2007.

Bij mail van 21 maart 2007 en 3 april 2007 werd de verzoeker geïnformeerd over de agendering van april 2007.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Verzoeker kreeg de vraag van een dactylo-instituut. Het instituut vroeg om folders mee te geven met de leerlingen (oudste klassen) om hun instituut voor te stellen. De ouders kunnen vrijblijvend intekenen om informatie te krijgen. De school verzamelt deze strookjes en iemand van het instituut komt de strookjes ophalen. De ouders worden dan persoonlijk gecontacteerd en kunnen hun kind inschrijven voor een cursus dactylo.

Het instituut heeft ook gevraagd of ze deze typlessen kunnen organiseren in de schoolgebouwen. Dit principe herhaalt zich tweejaarlijks.

Algemeen is het zo dat verzoeker al regelmatig de vraag heeft gekregen om folders uit te delen, vaak gaat dit om culturele activiteiten georganiseerd door plaatselijke verenigingen (voetbal, gezinsbond, basketbalploeg, ...) maar ook door organisaties die tijdens de vakanties (commerciële) kampen organiseren.

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1 Datum en uur

24 april 2007, 10u.

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Hilde Timmermans, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

4. ADVIES

4.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Art. 51

§4. Een schoolbestuur dat reclameboodschappen toelaat, dient een aantal principes na te komen. Het schoolbestuur waakt erover dat:

1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen of verplichte activiteiten vrij blijven van reclameboodschappen;

2° facultatieve activiteiten vrij blijven van reclameboodschappen, behoudens indien de reclameboodschappen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;

3° de reclameboodschappen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;

4° de reclameboodschappen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende het zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Advies

Reclame en onderwijsactiviteiten

Met reclame is bedoeld elke mededeling in gelijk welke vorm in verband met handel, bedrijf, ambacht of beroep ten einde de afzet te bevorderen van goederen en diensten. Het doel van reclameboodschappen is behoud en/of verhogen van omzet of winst.

(Wet van 14 juli 1991 betreffende handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, artikel 22)

De Commissie wijst op de onderwijsregelgeving inzake reclame: schoolbesturen in het basisonderwijs zijn verplicht om de leermiddelen en de onderwijsactiviteiten vrij te houden van teksten en beelden voor reclame. Voor het basisonderwijs wordt met 'leermiddelen en onderwijsactiviteiten' datgene bedoeld wat verplicht is in het kader van de eindtermen. Met leermiddelen en activiteiten die vrij zijn van reclame wordt in ruime zin verwezen naar alles wat in voor iedereen verplicht of beschikbaar onderwijsprogramma gebruikt wordt bij het opvoeden en leren: leermiddelen (vakboeken, agenda, bord e.a.), didactisch materiaal (video en audio), pedagogische activiteiten (groepsexkursie), leslokalen, grondstoffen, onderwijsactiviteiten (lessen en bijlessen), e.a.

Elke reclame (tekst, foto) bij leermiddelen en verplichte of voor iedereen beschikbare onderwijsactiviteiten die bepaalde bedrijven, producten of merken onder de aandacht brengen of suggereren, is in strijd met het decretaal verbod inzake reclame.

Dactylocursussen

De Commissie zorgvuldig bestuur stelt vast dat het in dit gaat om een privé-instelling die reclame wenst te maken voor dactylocursussen die zouden plaatshebben in de schoolgebouwen. Het gaat dus om vormingsactiviteiten die aanleunen bij de onderwijsopdracht van scholen.

Er is geen sprake van het mengen van informatie rond leren en opvoeden en reclame, omdat het gaat om folders of informatie die door buitenstaanders is opgesteld en enkel verdeeld wordt via de school.

Wat de samenwerking tussen school en commerciële bedrijven betreft, herneemt de Commissie zorgvuldig bestuur haar vroeger ingenomen standpunten. De school moet voor een bepaalde dienst of product alle bedrijven ter zake een kans geven op samenwerking, voor zover er meerdere bedrijven zijn op de markt. De Commissie aanvaardt dat een school, op basis van een correct vergelijkend onderzoek van het aanbod, met een of meer firma's onderhandelt om voor de leerlingen en de school optimale voorwaarden te bedingen. Deze firma's kunnen dan een voorstel tot samenwerking tussen bedrijf en school indienen. Op basis van prijs, kwaliteit en service kunnen de scholen dan op geregelde tijdstippen keuzes maken inzake één of meerdere firma's waarmee wordt samengewerkt. Het komt het schoolbestuur toe om met deze criteria een afweging te maken in het voordeel van de leerlingen.

De samenwerking kan nooit rechtstreeks (school) of onrechtstreeks (oudercomité, e.a.) leiden tot deels of volledige aankoopverplichtingen.

Het is daarna aanvaardbaar dat de school eerder bij wijze van informatieve mededeling, en niet met commerciële reclame- of aankoopboodschappen, de samenwerking duidelijk maakt aan ouders en leerlingen.

Verder dient de school rekening te houden met diverse federale regelgeving. o.a. inzake privacy (verbod op doorgeven van adressen) en handelswetgeving (o.a. correcte informatie aan de consument).

Het lijkt ook logisch dat scholen gebouwen maar beschikbaar stellen aan commerciële bedrijven mits een tegemoetkoming waarbij tenminste de onkosten voor de school worden gecompenseerd.

De Commissie zorgvuldig bestuur vindt dan ook een samenwerking tussen een school en een privé-bedrijf voor dactylocursussen, onder de hier gestelde voorwaarden, aanvaardbaar.

Reclamemateriaal afkomstig van externen

De Commissie wijst op de onderwijsregelgeving die toelaat dat schoolbesturen een eigen beleid voeren inzake reclame en sponsoring. Onderwijsinstellingen kunnen in de participatieorganen afspraken maken over het al of niet aanvaarden van en omgaan met reclame en sponsoring in de school. Tenslotte kan een bedrijf zich in een school enkel kan manifesteren mits uitdrukkelijke toestemming van het schoolbestuur en/of directie.

De onderwijsregelgeving laat toe dat schoolbesturen autonoom beslissen om mee te werken aan acties die een ruim erkend maatschappelijk doel hebben (bv. jeugdvoetbal, scouts). Het gaat niet over commerciële reclame, maar over informatie betreffende maatschappelijke nuttige activiteiten, die dus te allen tijde toegelaten zijn in de school.

De onderwijsregelgeving laat niet toe dat schoolbesturen binnen de tijd besteed aan eindtermen en ontwikkelingsdoelen meewerken aan commerciële activiteiten van privé-bedrijven, ondermeer door het uitdelen van reclamefolders. Reclame bij verplichte onderwijsactiviteiten, leermiddelen of didactisch materiaal kan decretaal niet. Folders of vermeldingen voor commerciële bedrijven, producten, merken of activiteiten moeten zoveel mogelijk buiten het noodzakelijke onderwijsprogramma inzake leren en opvoeden gehouden worden.

Bij het verspreiden van commerciële reclame- en sponsoringboodschappen moet de school de decretale principes ter zake nakomen: de reclame is kennelijk niet onverenigbaar met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen en de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van de school komen niet in het gedrang.

Planlast

De school dient steeds rekening te houden met de omzendbrieven inzake planlast en invulling van de lestijden.

De Commissie wijst op de omzendbrieven inzake planlast (BAO/2002/07 van 17/06/02) en inzake onderwijstijd (OND/I/1/SVC/SD van 20/04/94).

De omzendbrief inzake vermindering planlast stelt dat de directie belast is met de leiding van een school en dient te waken over de kwaliteit van het aangeboden onderwijs.

Het behoort daarbij tot de taak van de directeur om de leerkrachten te behoeden voor planlast die komt van buiten de instelling via externe organisaties.

De omzendbrief inzake optimale aanwending van de schooltijd stelt dat het onderwijs de belangrijke maatschappelijke opdracht heeft jongeren te vormen. De steeds omvangrijker en complexer wordende opdracht van de school vereist een optimaal gebruik van de onderwijstijd. Scholen kunnen hun leerlingen de reglementair voorziene onderwijstijd niet zonder meer ontzeggen.

De Commissie zorgvuldig bestuur besluit in dit dossier, dat het toegelaten is dat de school een informatiefolder over de dactylocursussen via de klassen aan de ouders en de leerlingen bezorgt, maar dat het privé-bedrijf zoveel mogelijk instaat voor het grootste werk van de administratieve procedure van inschrijvingen, organisatie, e.a.

Koksijde, 24 april 2007

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter